Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. spalio 6 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Elektroninių ryšių tinklai ir paslaugos – Direktyva 2002/20/EB – 13 straipsnis – Rinkliava už teises naudoti radijo dažnius – Sektoriniai nacionalinės teisės aktai, nustatantys rinkliavą už viešojo radijo spektro rezervaciją – Nacionalinės teisės aktai, nustatantys turto perleidimo mokestį už administracinių viešojo turto koncesijų suteikimą“

Byloje C-443/19

dėl *Tribunal Superior de Justicia del País Vasco* (Baskų krašto aukštesnysis teisingumo teismas, Ispanija) 2019 m. balandžio 24 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. birželio 7 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Vodafone España SAU

prieš

Diputación Foral de Gipuzkoa

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė L. S. Rossi, teisėjai J. Malenovský (pranešėjas) ir N. Wahl,

generalinis advokatas G. Pitruzzella,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Vodafone España SAU*, atstovaujamos *abogados* J. L. Buendía Sierra, E. Gardeta González ir J. Viloria Gutiérrez,

– *Diputación Foral de Gipuzkoa*, atstovaujamos *abogado* J. L. Hernández Goicoechea ir *procuradora* B. Urizar Arancibia,

– Ispanijos vyriausybės, iš pradžių atstovaujamos S. Jiménez García ir A. Rubio González, vėliau –S. Jiménez García,

– Europos Komisijos, atstovaujamos J. Rius ir L. Nicolae,

* Proceso kalba: ispanų.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo (Leidimų direktyva) (OL L 108, 2002, p. 21; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 337), iš dalies pakeistos 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL L 337, 2009, p. 37) (toliau – Direktyva 2002/20), 13 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Vodafone España SAU* ir *Diputación Foral de Gipuzkoa* (Gipuskoa provincijos regioninė taryba, Ispanija) ginčą dėl mokesčio, kuriuo ši bendrovė buvo apmokestinta už administracinę koncesiją, jai suteikiančią teisę privačiai naudotis viešuoju radijo spektru.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2002/20 18, 30 ir 32 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(18) Bendrajame leidime turėtų būti tik sąlygos, kurios yra specifinės elektroninių ryšių sektoriui. Jam neturėtų būti taikomi reikalavimai, kurie jau taikomi pagal [taikomos sąlygos, kurios jau taikomos pagal kitus] galiojančius nacionalinius įstatymus, ne konkrečiai skirtus elektroninių ryšių sektoriui. <…>

<…>

(30) Elektroninių ryšių paslaugų teikėjams galima skirti administracinius mokesčius nacionalinės reguliavimo institucijos veiklai, kurią ji vykdo valdydama leidimų sistemą ir suteikdama naudojimo teises, finansuoti. <…>

<…>

(32) Be administracinių mokesčių, galima skirti naudojimo mokesčius [rinkliavas] už radijo dažnių ir numerių naudojimą kaip priemonę optimaliam tokių išteklių naudojimui užtikrinti. Tokie mokesčiai neturėtų trukdyti naujų paslaugų plėtrai ar konkurencijai rinkoje. <…>“

4 Šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Šios direktyvos tikslas – elektroninių ryšių tinkluose ir paslaugose įdiegti vidaus rinkos principus suderinant ir supaprastinant leidimų taisykles ir reikalavimus [sąlygas], kad būtų lengviau juos teikti visoje Bendrijoje.“

5 Minėtos direktyvos 3 straipsnio „Elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrasis leidimas“ 2 dalis suformuluota taip:

„Elektroninių ryšių tinklų ar elektroninių ryšių paslaugų teikimui gali būti taikomas [tik] bendrasis leidimas nepažeidžiant specifinių įpareigojimų, nurodytų 6 straipsnio 2 dalyje, ar naudojimo teisių, nurodytų 5 straipsnyje. <…>“

6 Tos pačios direktyvos 6 straipsnyje „Bendrojo leidimo ir radijo dažnių bei numerių naudojimo teisių sąlygos ir specifiniai įpareigojimai“ nustatyta:

„1. Bendrajam leidimui teikti elektroninių ryšių tinklus arba paslaugas, radijo dažnių naudojimo teisėms ir numerių naudojimo teisėms gali būti taikomos tik priede išvardytos. Tokios sąlygos yra nediskriminuojančios, proporcingos ir skaidrios, o radijo dažnių naudojimo atveju atitinka [2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL L 108, 2002, p. 33; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 349)] 9 straipsnį.

<…>

3. Bendrajame leidime nurodomos tik tos sąlygos, kurios yra specifinės tam sektoriui ir išvardytos priedo A dalyje; jame neturi būti dubliuojamos sąlygos, taikomos įmonėms pagal kitus nacionalinius teisės aktus.

4. Suteikdamos radijo dažnių ar numerių naudojimo teisę, valstybės narės nedubliuoja bendrojo leidimo sąlygų.“

7 Direktyvos 2002/20 12 straipsnio „Administraciniai mokesčiai“ 1 dalyje įtvirtinta:

„Bet kurie administraciniai mokesčiai, taikomi įmonėms, teikiančioms paslaugą ar tinklą pagal bendrąjį leidimą ar turinčioms naudojimo teisę, turi:

a) dengti bendra suma tik administracines sąnaudas, susidarančias valdant, kontroliuojant ir vykdant bendrojo leidimo schemą ir naudojimo teises bei 6 straipsnio 2 dalyje nurodytus specifinius įpareigojimus, į kurias gali įeiti tarptautinio bendradarbiavimo, derinimo ir standartizacijos, rinkos analizės, reikalavimų laikymosi priežiūros ir kitokios rinkos kontrolės sąnaudos bei sąnaudos, susijusios su antrinės teisės aktų ir administracinių sprendimų, tokių kaip sprendimai dėl prieigos ar sujungimo, rengimu ir vykdymu; [taip pat sąnaudos, susijusios su reglamentavimo darbais, apimančiais antrinės teisės aktų ir administracinių sprendimų, kaip antai sprendimų dėl prieigos ir sujungimo, rengimą ir taikymą]; ir

b) būti taikomi atskiroms įmonėms objektyviai, skaidriai ir proporcingai, stengiantis mažinti papildomas administracines sąnaudas ir susijusias išlaidas [susijusius papildomus mokesčius].“

8 Šios direktyvos 13 straipsnyje „Mokesčiai [Rinkliavos] už naudojimo teises ir teises įrengti įrenginius“ nustatyta:

„Valstybės narės gali leisti atitinkamai institucijai taikyti tokius mokesčius [tokias rinkliavas] už radijo dažnių ar numerių naudojimą ar teises įrengti įrenginius ant valstybinės ar privačios nuosavybės, virš jos ar po ja, kuri[ios] atitinka būtinybę užtikrinti tokių išteklių optimalų naudojimą. Valstybės narės užtikrina, kad tokie mokesčiai [tokios rinkliavos] būtų objektyviai pagrįst[os], skaidr[ios], nediskriminacin[ės] ir proporcing[os] savo paskirčiai, ir atsižvelgia į [Direktyvos 2002/21/EB] 8 straipsnio tikslus.“

9 Direktyvos 2002/20 priede numatyta:

„<…>

A. Sąlygos, kurias galima nustatyti bendrajam leidimui

<…>

2. Administraciniai mokesčiai pagal šios direktyvos 12 straipsnį.

<…>

B. Sąlygos, kurias galima nustatyti radijo dažnių naudojimo teisėms

<…>

6. Naudojimo mokesčiai pagal šios direktyvos 13 straipsnį.

<…>“

Ispanijos teisė

Teisės aktai, susiję su telekomunikacijomis

10 2003 m. lapkričio 3 d. *Ley 32/2003 General de Telecomunicaciones* (Bendrasis telekomunikacijų įstatymas 32/2003) (BOE, Nr. 264, 2003 m. lapkričio 4 d., p. 38890, toliau – LGT 2003) į Ispanijos teisę buvo perkeltos telekomunikacijų srityje 2002 m. priimtos direktyvos, tarp kurių yra ir Direktyva 2002/20.

11 Šio įstatymo 49 straipsnyje nurodyta:

„1. Operatoriai ir teisių naudotis viešuoju radijo spektru arba numeracijos ištekliais turėtojai moka teisės aktais nustatytus mokesčius.

2. Šie mokesčiai naudojami padengti:

a) administracinėms sąnaudoms, kurių atsiranda dėl reglamentuojamojo pobūdžio darbo, susijusio su Bendrijos antrinės teisės aktų ir administracinių sprendimų, būtent dėl prieigos ar sujungimo, rengimu ir vykdymu;

b) pagal šį įstatymą nustatytos sistemos administravimo, kontrolės ir vykdymo sąnaudoms;

c) teisių naudotis valstybine nuosavybe bei viešuoju radijo spektru ir numeracija administravimo, kontrolės ir vykdymo sąnaudoms;

d) šio įstatymo 6 straipsnyje reglamentuojamų pranešimų administravimo sąnaudoms;

e) tarptautinio bendradarbiavimo, derinimo, standartizacijos ir rinkos analizės sąnaudoms.

3. Nepažeidžiant 2 dalies nuostatų, mokesčiai už naudojimąsi viešuoju radijo spektru, numeracija ir valstybine nuosavybe, reikalinga elektroninių ryšių tinklams įrengti, yra skirti optimaliam šių išteklių naudojimui užtikrinti atsižvelgiant į turto, į kurį suteiktos naudojimo teisės, vertę ir jo stygių. Šie mokesčiai yra nediskriminaciniai, skaidrūs, objektyviai pagrįsti ir proporcingi jų tikslui. Taip pat teisės aktais nustatytomis sąlygomis jie skatina siekti 3 straipsnyje nustatytų tikslų ir laikytis jame nustatytų principų.

<…>“

12 Šios nuostatos turinys iš esmės pakartotas 2014 m. gegužės 9 d. *Ley 9/2014 General de Telecomunicaciones* (Bendrasis telekomunikacijų įstatymas 9/2014) (BOE, Nr. 114, 2014 m. gegužės 10 d., p. 35824, toliau – LGT 2014) 71 straipsnyje.

13 LGT 2014 I priede yra 3 punktas „Viešojo radijo spektro rezervacijos rinkliava“, kurio 1 dalis, iš esmės tapati LGT 2003 I priedo 3 punkto 1 daliai, suformuluota taip:

„Viešojo radijo spektro dažnio rezervacija, kai operatoriai jį rezervuoja vieno ar kelių asmenų ar subjektų naudai tam, kad jis būtų naudojamas privačiai ar specialiais tikslais, apmokestinama metine rinkliava pagal šioje dalyje įtvirtintas nuostatas.

Nustatant rinkliavos, kurią turi mokėti ja apmokestinami asmenys, sumą atsižvelgiama į rezervuoto dažnio naudojimo rinkos vertę ir į jo potencialų rentabilumą naudotojui.

<…>“

14 LGT 2014 I priedo 3 punkto 6 dalyje nurodyta:

„<…> Nesumokėjus rinkliavos [už viešojo radijo spektro rezervaciją] gali būti sustabdyta ar prarasta teisė naudotis viešuoju radijo spektru <…>“

15 LGT 2014 62 straipsnyje, kuris iš esmės atitinka 2003 m. LGT 45 straipsnį, numatyta:

„<…>

Specialus viešojo radijo spektro naudojimas – tai dažnių juostų, kurioms išduodamas bendras leidimas eksploatuoti, naudojimas, neribojant operatorių ar naudotojų skaičiaus ir taikant kiekvienu konkrečiu atveju nustatomas technines ir paslaugų teikimo sąlygas.

Privatus viešojo radijo spektro naudojimas – tai naudojimasis, kai toje pačioje materialinėje taikymo srityje tam tikrais dažniais naudojamasi išimtine tvarka arba jais naudojasi ribotas naudotojų skaičius.

<…>

3. Specialaus dažnių juostų naudojimo atveju, kai tai leidžia elektroninių ryšių operatorių įrengti ar eksploatuojami viešieji elektroninių ryšių tinklai, teisė naudotis viešuoju radijo spektru suteikiama išduodant bendrąjį leidimą.

<…>

4. Teisės naudotis viešuoju radijo spektru išduodant individualų leidimą suteikiamos šiais atvejais:

a) Kai tai yra specialaus naudojimo teisės rezervacija radijo mėgėjams arba naudojimosi teisės rezervacija kitiems ne ekonominio turinio naudojimo tikslams, kuriems taikomi specialūs teisės aktai, numatantys tokį individualų leidimą.

b) Kai privataus naudojimo teisė suteikiama pareiškėjui, siekiančiam teikti paslaugas sau, išskyrus viešojo administravimo įstaigų atvejį, kai reikia priskyrimo valstybinei nuosavybei.

5. Visais kitais atvejais, nenurodytais pirmesnėse dalyse, tam, kad būtų suteikta teisė privačiai naudotis viešuoju radijo spektru, reikalinga administracinė koncesija. Šios koncesijos suteikimo sąlyga – turėti elektroninių ryšių operatoriaus statusą; taip pat neturi būti nė vieno iš draudimų sudaryti [2011 m. lapkričio 14 d. *Real Decreto Legislativo 3/2011 por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley de*

Contratos del Sector Público (Karaliaus įstatyminis dekretas Nr. 3/2011, kuriuo patvirtinama Įstatymo dėl viešųjų pirkimų nauja redakcija (BOE, Nr. 276, 2011 m. lapkričio 16 d., p. 117729)] reglamentuojamas sutartis.

<…>“

Turto perleidimo ir dokumentais įformintų teisinių sandorių mokestį reglamentuojantys teisės aktai

16 Pagal 1993 m. rugsėjo 24 d. *Texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados* (Įstatymas dėl apmokestinimo turto perleidimo ir dokumentais įformintų sandorių mokesčiu nauja redakcija), patvirtinto *Real Decreto Legislativo 1/1993, por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados* (Karaliaus įstatyminis dekretas Nr. 1/1993, kuriuo patvirtinama Įstatymo dėl apmokestinimo turto perleidimo ir dokumentais įformintų sandorių mokesčiu nauja redakcija) (BOE, Nr. 251, 1993 m. spalio 20 d., p. 29545), 7 straipsnio 1 dalyje ir 1987 m. gruodžio 30 d. *Norma Foral 18/1987, del territorio histórico de Guipuzkoa, del Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados* (Istorinės Giposkoa provincijos teritorijos regioninis įstatymas dėl apmokestinimo turto perleidimo ir dokumentais įformintų teisinių sandorių mokesčiu) 7 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Apmokestinamieji turto perleidimai – tai:

<…>

b) daiktinių teisių, paskolų, užstatų, nuomos, rentos ir administracinių koncesijų suteikimas, išskyrus atvejus, kai perleidžiama teisė naudotis geležinkelių infrastruktūra arba uostų ir oro uostų pastatais ar įrenginiais.“

17 *Reglamento de desarrollo de la Ley 32/2003, de 3 de noviembre, General de Telecomunicaciones, en lo relativo al uso del dominio público radioeléctrico* (Nutarimas, kuriuo dėl viešojo radijo spektro naudojimo įgyvendinamas 2003 m. lapkričio 3 d. Bendrasis telekomunikacijų įstatymas Nr. 32/2003), patvirtinto 2008 m. gegužės 23 d. *Real Decreto 863/2008, por el que se aprueba el Reglamento de desarrollo de la Ley 32/2003, de 3 de noviembre, General de Telecomunicaciones, en lo relativo al uso del dominio público radioeléctrico* (Karaliaus dekretas 863/2008, kuriuo patvirtinamas Nutarimas, kuriuo dėl viešojo radijo spektro naudojimo įgyvendinamas 2003 m. lapkričio 3 d. Bendrasis telekomunikacijų įstatymas Nr. 32/2003) (BOE Nr. 138, 2008 m. birželio 7 d., p. 26305), 28 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta:

„Nacionalinė radijo ryšių agentūra gali, taikydama bendrąją administracinę procedūrą <…> panaikinti leidimus privačiai naudotis viešuoju radijo spektru dėl šių priežasčių:

<…>

b) Nesumokėjus turto perleidimo ir dokumentais įformintų teisinių sandorių mokesčio.

<…>“

18 2003 m. gruodžio 17 d. *Ley 58/2003 General Tributaria* (Įstatymas Nr. 58/2003 dėl Bendrojo mokesčių kodekso) (BOE, Nr. 302, 2003 m. gruodžio 18 d., p. 44987) 2 straipsnyje sąvoka „mokestis“ apibrėžta kaip mokėjimas, reikalaujamas mokėti „be atlygio, o jo apmokestinamąjį įvykį sudaro sandoriai, veiksmai ar aplinkybės, aiškiai parodantys apmokestinamojo asmens finansinį pajėgumą“.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

19 *Vodafone España* yra telekomunikacijų operatorė, teikianti judriojo ryšio paslaugas Ispanijos teritorijoje.

20 2011 m. *Vodafone España* buvo suteiktos kelios koncesijos privačiai naudotis viešuoju radijo spektru dėl 2,6 GHz juostos ir pagal LGT 2003 I priedo 3 punktą ji sumokėjo mokestį už viešojo radijo spektro rezervaciją. Pagal Regioninį įstatymą Nr. 18/1987 dėl apmokestinimo turto perleidimo ir dokumentais įformintų teisinių sandorių mokesčiu *Vodafone España* taip pat atliko atvirkštinio apmokestinimo procedūrą ir sumokėjo turto perleidimo ir dokumentais įformintų teisinių sandorių mokestį (toliau – turto perleidimo mokestis).

21 Vis dėlto manydama, kad šis mokestis prieštarauja Sąjungos teisei, *Vodafone España* administracinės teisenos tvarka paprašė grąžinti sumokėtas su juo susijusias sumas.

22 Kadangi *Vodafone España* prašymas buvo atmestas, ji kreipėsi į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą su ieškiniu dėl sprendimų atmesti šį prašymą panaikinimo ir iš esmės tvirtino, kad pareiga mokėti turto perleidimo mokestį lemia dvigubą apmokestinimą, prieštaraujantį Direktyvos 2002/20 13 straipsniui, nes dėl tos pačios aplinkybės, t. y. administracinės koncesijos, suteikiančios teisę privačiai naudotis viešuoju radijo spektru, kartu atsiranda mokestis už viešojo radijo spektro rezervaciją ir turto perleidimo mokestis.

23 Guipuskoa provincijos regioninė taryba ginčija dvigubo apmokestinimo buvimą, remdamasi Ispanijos teisėje daromu skirtumu tarp sąvokų „rinkliava“ ir „mokestis“. Ji iš esmės teigia, kad rinkliavos už viešųjų radijo dažnių rezervaciją apmokestinamasis įvykis yra viešojo radijo dažnio rezervacija privačiam naudojimui, o turto perleidimo mokestis taikomas už turto perdavimą, kuris įvyksta suteikus teises privačiai naudotis. Šios administracijos teigimu, Direktyvos 2002/20 12 ir 13 straipsniai neriboja valstybių narių galimybės nustatyti kitų rūšių mokesčių nei numatytieji šiuose straipsniuose, kaip antai turto perleidimo ir pelno mokesčių, kuriais apmokestinami visi ūkio subjektai.

24 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, viešojo radijo spektro teisinė tvarka iš esmės yra tapati bendrajai tvarkai, nustatytai 2003 m. lapkričio 3 d. *Ley 33/2003, del Patrimonio de las Administraciones Públicas* (Įstatymas Nr. 33/2003 dėl viešojo administravimo institucijų turto) (BOE, Nr. 264, 2003 m. lapkričio 4 d., p. 20254), taikomo visam Ispanijos valdžios institucijų valstybiniam turtui, 84–104 straipsniuose. Tuo remdamasis šis teismas daro išvadą, kad telekomunikacijų operatoriui, kuris įgyja išimtinę teisę naudotis tam tikrais dažniais, suteikiama tikra viešoji administracinė koncesija, tokio paties pobūdžio kaip ir numatytoji Regioninio įstatymo Nr. 18/1987 dėl apmokestinimo turto perleidimo ir dokumentais įformintų teisinių sandorių mokesčiu 7 straipsnio 1 dalies b punkte, kuri, kaip ir bet kokia koncesija, apima laikiną ir privatų valstybės turto, suteikto už sumokėtą rinkliavą, naudojimą.

25 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, tai, kad turto perleidimo mokesčio nesumokėjimas yra pagrindas atšaukti leidimą naudotis viešuoju radijo spektru, gali būti suprantama taip, kad nacionalinės teisės aktų leidėjas pageidavo, kad mokesčio už turto perleidimą sumokėjimas *de facto* būtų išankstinė koncesijos, suteikiančios teisę naudotis viešuoju radijo spektru, skyrimo sąlyga.

26 Vis dėlto manydamas, kad jo nagrinėjamoje byloje kyla Sąjungos teisės aiškinimo klausimų, *Tribunal Superior de Justicia del País Vasco* (Baskų krašto aukštesnysis teisingumo teismas, Ispanija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Direktyvos 2002/20] 13 straipsnį ir prireikus atitinkamus papildomus šios direktyvos straipsnius reikia aiškinti taip, jog pagal juos Ispanijos Karalystei ir visų pirma mokesčių požiūriu autonominei istorinei Gipuskoa provincijos teritorijai draudžiama bendruoju [turto perleidimo mokesčiu], kuris

bendrai taikomas administracinei viešojo turto koncesijai pagal šį mokestį reglamentuojančius regioninius teisės aktus, apmokestinti telekomunikacijų operatoriaus teisę naudoti radijo dažnius, jei jis jau apmokestintas [viešojo radijo spektro rezervacijos] rinkliava?“

Dėl prejudicinio klausimo

27 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2002/20 13 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį valstybei narei, kurios teisės aktuose numatyta, kad teisė naudoti radijo dažnius apmokestinama viešojo radijo spektro rezervacijos rinkliava, draudžiama šioje srityje suteikiamas administracines koncesijas dar apmokestinti ir turto perleidimo mokesčiu, kuriuo bendrai apmokestinamas administracinių viešojo turto koncesijų suteikimas pagal teisės aktus, kurie nėra konkrečiai taikomi elektroninių ryšių sektoriui.

28 Pirmiausia reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos 2002/20 1 straipsnį šia direktyva siekiama sukurti elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų vidaus rinką suderinant ir supaprastinant leidimų taisykles ir reikalavimus, kad būtų lengviau juos teikti visoje Europos Sąjungoje.

29 Šiuo tikslu Direktyvoje 2002/20 numatytos ne tik taisyklės, susijusios su bendrųjų leidimų ar teisių naudotis radijo dažniais ar numeriais išdavimo ir suteikimo procedūromis ir su tokių leidimų ir teisių turiniu, bet ir taisyklės, susijusios su dėl šių procedūrų atsirandančių piniginių prievolių, kurių valstybės narės gali nustatyti elektroninių ryšių paslaugų sektoriuje veikiančioms įmonėms, pobūdžiu ar apimtimi (2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Proximus*, C-454/13, EU:C:2015:819, 19 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

30 Konkrečiau kalbant, Direktyvos 2002/20 12 straipsnyje „Administraciniai mokesčiai“ numatyta, kad elektroninių ryšių paslaugų teikėjams gali būti taikomi administraciniai mokesčiai, skirti nacionalinės reguliavimo institucijos veiklai, susijusiai su leidimų ir naudojimo teisių sistemos valdymu, finansuoti.

31 Be šių administracinių mokesčių, šios direktyvos 13 straipsniu „Mokesčiai [rinkliavos] už naudojimo teises ir teises įrengti įrenginius“ valstybėms narėms suteikiama teisė už radijo dažnių ar numerių naudojimo teises ir teises įrengti įrenginius virš valstybinės ar privačios nuosavybės ar po ja, kurias jos suteikia elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjams, rinkti mokestį, kuriuo siekiama užtikrinti optimalų tokių išteklių naudojimą.

32 Kaip matyti iš suformuotos jurisprudencijos pagal Direktyvą 2002/20 valstybės narės gali rinkti tik tuos su elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikimu susijusius mokesčius ar rinkliavas, kurie numatyti šioje direktyvoje (šiuo klausimu žr. 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Proximus*, C-454/13, EU:C:2015:819, 20 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), t. y. tuos, kurie nurodyti šio sprendimo 30 ir 31 straipsniuose.

33 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, pirma, dėl mokesčių sumavimo suderinamumo su Direktyvos 2002/20 13 straipsniu.

34 Šiuo klausimu pakanka priminti, kad Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog Direktyvos 2002/20 13 straipsnyje neatmetama galimybė sumuoti kelis mokesčius, t. y. juo nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose numatytas apmokestinimas mokesčiu, kuriuo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas optimaliam dažnių naudojimui, kai jau egzistuoja kitas tą patį tikslą atitinkantis mokestis, jeigu visi šie mokesčiai atitinka minėtame 13 straipsnyje nustatytas sąlygas (šiuo klausimu žr. 2013 m. kovo 21 d. Sprendimo *Belgacom ir kt.*, C-375/11, EU:C:2013:185, 48 punktą).

35 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas turto perleidimo mokestis pagal taikytiną nacionalinę teisę laikomas ne „mokesčiu [rinkliava]“ (vienintelė sąvoka, į kurią daroma nuoroda Direktyvos 2002/20 13 straipsnyje), bet „mokesčiu“.

36 Šiuo klausimu iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad nagrinėdamas atitinkamą apmokestinimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas negali būti saistomas to, kaip jis kvalifikuojamas pagal taikytiną nacionalinę teisę, ir kad šis teismas turi remtis objektyviais jo požymiais (šiuo klausimu žr. 2017 m. sausio 18 d. Sprendimo *IRCCS Fondazione Santa Lucia*, C-189/15, EU:C:2017:17, 29 punktą).

37 Todėl aplinkybė, kad šiuo atveju pagrindinėje byloje nagrinėjama rinkliava pagal nacionalinės teisės aktus laikoma „mokesčiu“, savaime nesudaro kliūčių tam, kad ją apimtų Direktyvos 2002/20 13 straipsnio taikymo sritis.

38 Trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar tokio „mokesčio“, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, suderinamumą su Direktyva 2002/20 gali paneigti aplinkybė, kad jį reglamentuoja teisės aktai, kurie nėra konkrečiai taikomi elektroninių ryšių sektoriui.

39 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Direktyvos 2002/20 6 straipsnio 3 dalyje, siejamoje su jos 18 konstatuojamąja dalimi, numatyta, kad bendrasis leidimas, kuriuo užtikrinama teisė teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas, apima tik specifines elektroninių ryšių sektoriaus sąlygas, o ne sąlygas, kurios įmonėms taikomos pagal kitus nacionalinius įstatymus, kurie nėra konkrečiai susiję su šiuo sektoriumi.

40 Vis dėlto, kaip matyti iš Direktyvos 2002/20 6 straipsnio 4 dalies, siejamos su jos priedo A ir B dalimis, radijo dažnių naudojimo teisėms ir bendrajam leidimui taikomos skirtingos procedūros, kurių sąlygos nėra identiškos.

41 Todėl Direktyvos 2002/20 6 straipsnio 3 dalyje numatytas reikalavimas, taikomas bendrajam leidimui, negali būti taikomas ir šios direktyvos 13 straipsnyje numatytoms rinkliavoms, taigi aplinkybė, kad rinkliavą reglamentuoja valstybės narės teisės aktai, kurie nėra konkrečiai susiję su elektroninių ryšių sektoriumi, savaime nesudaro kliūčių taikyti šią direktyvą ar, konkrečiai kalbant, jos 13 straipsnį.

42 Ketvirta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar tai, kad turto perleidimo mokestis taikomas visiems ūkio subjektams, o ne tik elektroninių ryšių paslaugų teikėjams, turi įtakos Direktyvos 2002/20 13 straipsnio taikytinumui pagrindinėje byloje.

43 Šiuo aspektu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad atsižvelgiant į požymius, mokestis, kuriuo buvo apmokestinti ne tik elektroninių ryšių ir paslaugų operatoriai ar Direktyvos 2002/20 13 straipsnyje numatytų teisių turėtojai, nebuvo „mokestis [rinkliava]“, kaip suprantama pagal šį straipsnį (šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *Belgacom ir Mobistar*, C-256/13 ir C-264/13, EU:C:2014:2149, 36 punktą).

44 Vis dėlto Teisingumo Teismas paaiškino, kad taip yra, nes aplinkybė, dėl kurios pagrindinėse bylose nagrinėjamas mokestis tampa mokėtinas, nesusijusi su teisių naudoti radijo dažnius arba numerius ar teisių įrengti įrenginius virš valstybinės ar privačios nuosavybės ar po ja suteikimu (šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *Belgacom ir Mobistar*, C-256/13 ir C-264/13, EU:C:2014:2149, 37 punktą), o tai, kad minėtu mokesčiu buvo apmokestinti visi ūkio subjektai, nelėmė šios išvados.

45 Iš to matyti, kad visiems ūkio subjektams taikoma rinkliava gali patekti į Direktyvos 2002/20 13 straipsnio taikymo sritį, jeigu jos apmokestinamasis įvykis susijęs su radijo dažnių ar numerių ar teisių įrengti įrenginius valstybinėje ar privačioje nuosavybėje, virš jos ar po ja teisių suteikimu.

46 Taip yra būtent tuo atveju, kai atitinkama rinkliava taikoma įmonėms, teikiančioms elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas už teisę naudoti radijo dažnius (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Base Company*, C-346/13, EU:C:2015:649, 22 punktą).

47 Šiuo atveju iš taikytinos nacionalinės teisės, visų pirma iš LGT 2003 45 straipsnio, regis matyti, kad administracinė viešojo radijo spektro koncesija yra būtina tam, kad būtų galima gauti išskirtinę teisę naudotis viešojo radijo spektro dažniais. Be to, iš LGT 2003 įgyvendinimo nutarimo, patvirtinto Karaliaus dekretu 863/2008, 28 straipsnio 1 dalies b punkto matyti, kad turto perleidimo mokesčio nesumokėjimas yra pagrindas atšaukti tokio naudojimo leidimą.

48 Taigi matyti – su sąlyga, jog tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuris vienintelis turi jurisdikciją aiškinti nacionalinę teisę, – kad turto perleidimo mokesčio mokėjimas yra išankstinė teisės naudoti radijo dažnius įgijimo sąlyga, todėl šis „mokestis“ turi už šios teisės suteikimą nustatyto mokesčio požymių.

49 Jeigu, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas padarytų išvadą, kad turto perleidimo mokesčiui taikomas Direktyvos 2002/20 13 straipsnis, jis turėtų patikrinti, ar šis mokestis ir viešojo radijo spektro rezervacijos rinkliava, vertinami kartu, atitinka šiame 13 straipsnyje nustatytas sąlygas (šiuo klausimu žr. 2013 m. kovo 21 d. Sprendimo *Belgacom ir kt.*, C-375/11, EU:C:2013:185, 48 punktą).

50 Šiuo atžvilgiu rinkliava už radijo dažnių naudojimo teises, kurią gali nustatyti valstybės narės, turi būti objektyviai pagrįsta, skaidri, nediskriminacinė ir proporcinga, atsižvelgiant į jos paskirtį, ir ja turi būti atsižvelgiama, be kita ko, į konkurencijos skatinimo ir veiksmingo radijo dažnių naudojimo tikslus (šiuo klausimu žr. 2013 m. kovo 21 d. Sprendimo *Belgacom ir kt.*, C-375/11, EU:C:2013:185, 46 punktą).

51 Iš Direktyvos 2002/20 13 straipsnio, siejamo su jos 32 konstatuojamąja dalimi, taip pat matyti, kad telekomunikacijų paslaugų operatoriams už radijo dažnių naudojimą taikoma rinkliava turi būti siekiama užtikrinti optimalų jų naudojimą ir netrukdyti naujų paslaugų plėtros ir konkurencijos rinkoje (2013 m. kovo 21 d. Sprendimo *Belgacom ir kt.*, C-375/11, EU:C:2013:185, 47 punktas).

52 Konkrečiau kalbant apie rinkliavos už radijo dažnių naudojimą dydžio nustatymo metodą, pažymėtina, kad leidimas naudoti viešąjį turtą, kuris yra ribotas išteklius, suteikia jo turėtojui galimybę gauti didelę ekonominę naudą, taip pat pranašumą, palyginti su kitais operatoriais, kurie taip pat nori naudoti ir eksploatuoti šiuos išteklius, o tai pateisina mokesčio, kuris visų pirma parodo atitinkamų ribotų išteklių naudojimo vertę, nustatymą (2013 m. kovo 21 d. Sprendimo *Belgacom ir kt.*, C-375/11, EU:C:2013:185, 50 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

53 Tokiomis aplinkybėmis tikslas užtikrinti, kad operatoriai optimaliai naudotų jiems prieinamus ribotus išteklius, lemia reikalavimą, kad nustatytos rinkliavos suma būtų tinkamo lygio, parodanti visų pirma šių išteklių naudojimo vertę, o tam reikia atsižvelgti į atitinkamos rinkos ekonominę ir technologinę padėtį (2013 m. kovo 21 d. Sprendimo *Belgacom ir kt.*, C-375/11, EU:C:2013:185, 51 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

54 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2002/20 13 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį valstybei narei, kurios teisės aktuose numatyta, kad teisė naudoti radijo dažnius apmokestinama viešojo radijo spektro rezervacijos rinkliava, nedraudžiama šioje srityje suteikiamas administracines koncesijas dar apmokestinti ir turto perleidimo mokesčiu, kuriuo bendrai apmokestinamas administracinių viešojo turto koncesijų suteikimas pagal teisės aktus, kurie nėra konkrečiai taikomi elektroninių ryšių sektoriui, kai apmokestinamasis įvykis, dėl kurio apmokestinama šiuo mokesčiu, susijęs su teisės naudoti radijo

dažnius suteikimu, jeigu ši rinkliava ir šis mokestis, vertinami kartu, atitinka šiame straipsnyje nustatytas sąlygas, visų pirma dėl sumos, renkamos už teisę naudoti radijo dažnius, proporcingumo, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

55 Kadangi šis procesas pagrindinių bylų šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo (Leidimų direktyva), iš dalies pakeistos 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB, 13 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį valstybei narei, kurios teisės aktuose numatyta, kad teisė naudoti radijo dažnius apmokestinama viešojo radijo spektro rezervacijos rinkliava, nedraudžiama šioje srityje suteikiamas administracines koncesijas dar apmokestinti ir turto perleidimo mokesčiu, kuriuo bendrai apmokestinamas administracinių viešojo turto koncesijų suteikimas pagal teisės aktus, kurie nėra konkrečiai taikomi elektroninių ryšių sektoriui, kai apmokestinamasis įvykis, dėl kurio apmokestinama šiuo mokesčiu, susijęs su teisės naudoti radijo dažnius suteikimu, jeigu ši rinkliava ir šis mokestis, vertinami kartu, atitinka šiame straipsnyje nustatytas sąlygas, visų pirma dėl sumos, renkamos už teisę naudoti radijo dažnius, proporcingumo, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Parašai.